

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Plzeň 2022

BcA. Eliška Hanzlíčková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

DIPLOMOVÁ PRÁCE
GRAFICKÝ ROMÁN

BcA. Eliška Hanzlíčková

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Design
Studijní obor Ilustrace a grafický design
Specializace Ilustrace

Diplomová práce

GRAFICKÝ ROMÁN

BcA. Eliška Hanzlíčková

Vedoucí práce: Prof. akad. mal. Mikoláš Axmann
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Poděkování

Děkuji všem, kdo se mnou měli trpělivost a věřili v mé schopnosti ve chvíli, kdy toho má vlastní osoba nebyla schopna.

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2022

.....

podpis autora

OBSAH

ÚVOD.....	7
1. VÝBĚR ZPRACOVANÉHO DÍLA	7
2. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY	8
2.1 IDEJE, SKICI, INSPIRACE.....	8
2.2 STORYBOARD	8
2.3 TISK, VAZBA.....	9
3. VÝSLEDNÉ DÍLO	10
4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	12
5. RESUMÉ	13
6. SEZNAM PŘÍLOH	13

ÚVOD

Na okamžik se ohlédnu zpět. Mé studium na střední škole ukončila práce v podobě grafického románu.

Nyní, doufám i úspěšně, dokončím studium na vysoké škole opět prací v podobě grafického románu. Je to pro mne úsměvná paralela a zároveň příležitost ohlédnout se nazpět a posívat se, jak se můj styl změnil a rozvinul. Doufám, že má práce alespoň trochu potěší a zaujme, i když zpracované téma není zrovna radostné.

1. VÝBĚR ZPRACOVANÉHO DÍLA

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila grafický román. Během svého studia jsem neměla pořádně možnost se tomuto žánru věnovat, jak jsem chtěla využít diplomovou práci jako možnost do tohoto odvětví zamířit. Stejně to bylo i s příběhem, který jsem si zvolila jako předlohu – *Pes Baskervillský* od Artura Conana Doylea.

Prostředí, ve kterém se děj knihy odehrává, mne vždy udivovalo a lákalo. Jedná se totiž o místo plné folklóru a památek z dob minulých. Jako pro člověka milujícího historii je pro mne velkým snem procházet tato místa a objevovat stopy historie. Zatím zde však nebyla možnost navštívit toto prostředí osobně, i když doufám, že se tato příležitost brzy naskytne. Prozatím jsem se přenesla do těchto míst skrze svoji práci.

Musím se přiznat, že jsem z počátku váhala, jestli si tuto knihu vybrat, neboť její příběh je už nesčetněkrát zpracovaný a nerada bych vytvořila jen jakousi parodii díla samotného. Ale přeci jen jsem se pro tuto práci rozhodla, protože už dávno jsem právě tento příběh chtěla zpracovat a teď byla příležitost se tomu plně věnovat a především si poslední tvorbu na této škole pořádně užít.

2. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

2.1 IDEJE, SKICI, INSPIRACE

Příběh je mnohokrát zpracovaný, ať už ve filmové či knižní verzi. A když se ohlédnu zpět, musím přiznat, že všechna tato zpracování ovlivnila moji současnou tvorbu.

Ona prvotní idea byla vytvořit příběh, který by se zaměřil spíše na mystiku a folklór prostředí, kde se celý příběh odehrává, jelikož se toto místo přímo hemží různými pověstmi a legendami. Přišlo mi to jako škoda, že se původní dílo této skutečnosti nevěnuje o něco více.

Ale jak už jsem uvedla na začátku této kapitoly, příběh již je mnohokrát zpracovaný a množství těchto verzí ovlivnilo moji tvorbu. Byl pro mne problém odpoutat se od hlavního příběhu, který všichni známe, a neopakovat přitom neustále dokola jedno a to samé vyprávění i přes to, že idea mého pojetí byla odlišná.

Počátky tvorby byly zároveň ta chvíle, kdy jsem neviděla posun, smysl a budoucnost ve své vlastní tvorbě a víra v to, že zvládnou dokončit práci, co byla teprve v počátcích, se vytrácela. Start tak považuji za vcelku nešťastný.

V té době jsem se také často obracela k přírodě, která ve výsledku byla i prvotním impulsem pro touhu zpracovat toto známé dílo – krajina Dartmoorského národního parku. Místo jsem bohužel neměla to štěstí navštívit osobně, ale pamatuji si okamžik, kdy jsem sledovala dokument od BBC (název si již bohužel nepamatuji), kde procházeli stezkami této dech beroucí krajiny. Postupně se část tématu proměnila, i když se z mé práce příroda úplně nevytratila.

2.2 STORYBOARD

Po vytvoření základního storyboardu přišla na řadu tvorba příběhu. Původně jsem měla v plánu využít jako hlavní médium tuš, nakonec jsem ale využívala především tužky různých tvrdostí (od 6H po 4B) a plnicí pero. Kresby jsou většinou na formátech A3.

Zpočátku jsem tvořila na papír, který se obarvil podkladovou barvou v tónu neapolská žluť, později jsem však přešla k obyčejnému kartonu a odstínu s texturou, který dodával papír s tímto podkladem, jsem dodala digitalizací ve Photoshopu. Především proto, aby barvy byly stejné. Další úpravy v počítači se kromě barevností týkaly především formátu, prací s vrstvami, dodání textů či jiných doplňujících elementů.

Jedinou čistě digitální prací jsou předsádky, znázorňující vrstevnice Dartmoorské přírody. Ani používané písmo není digitální font. Vše je psané ručně, včetně paginace.

Už delší dobu si přeji vytvořit práci, ve které by dominovalo ruční, tradiční psané písmo. Důvodem je, že mě vždy fascinovala historie starých skriptorií a práce, které zde probíhaly. A

toto byla jedna z příležitostí. Celkově jsem si chtěla tuto závěrečnou práci užít, experimentovat. A experimentů jsem si žila skutečně dost.

Pokud se ptáte, proč jsem si nezvolila nějaký z digitálních fontů (přeci je jich velké množství skýtající nespočet možností využití, a to i z těch, co jsou k dostání zdarma), důvodem je to, že se velice často setkávám v knihách s fonty, které se k žánru nehodí. Například v komiksových knihách se setkáváme s univerzálním písmem, které se využívá v tomto odvětví – ovšem písmo se často nehodí ke kresbě, či celkovému tématu.

Zároveň, co se týče psacího písma, jsou možnosti velice omezené a při zkouškách „psacích“ písem, které nám digitální fonty nabízí, vycházela práce nevkusně až kýčovitě.

2.3 TISK, VAZBA

Po dokončení kreseb a veškerých úprav v počítači, přišla na řadu hlavní výzva celé této práce – tisk a vazba. I když jsem počítala s tím, že budu knihu sama tisknout a vázat, tuto část tvorby považuji za jeden velký experiment z mnoha důvodů. Pár vět o nich Vám zde napíši.

Práce byla tištěna na domácí tiskárně. Nemohu říci, že je má tiskárna nejlepší kvality, po mých zkušenostech se řadí spíše do zcela opačné kategorie. Především pokud jde o rychlost a nastavení tisku – ale přeci jen jde o domácí tiskárnu. Barvy jsou matné, nijak se nelesknou jako v digitálních tiskárnách, tudíž tím má své kouzlo a hodí se tak k příběhu. Po několika zkouškách tisku, kdy se zkoušelo několik digitálních tiskáren, bylo jasné, že se práce bude tisknout doma. Jeden z problémů u tohoto tisku byl ten, že tiskárna sice zvládne tisknout formát A3, ovšem oboustranný tisk již byl problematický. Muselo se tedy najít řešení, jak na to. Formát A3 se nakonec k tisku využil, ale tisklo se tím způsobem, že na jedné straně byla přední a zadní strana vedle sebe (viz příloha 6). Následně byl papír přehnut napůl a vznikl tak oboustranně potištěný list. Ohyb, který bývá u klasické šité vazby na hřbetu tak mění pozici a dostává se zcela na opačnou stranu a volné stránky se přišijí k sobě. Můžete si říct, že je to zbytečná práce navíc, když zde byla možnost tisknout na formát A4, ovšem takto má knižní blok větší objem a zároveň zadní strana nijak neprosvítá na stranu předchozí.

Dalším problémem byla délka tisku. Trvalo to skoro dva dny, přičemž jsem nemohla nic jiného dělat, neboť jsem musela neustále hlídat tiskárnu – ta si totiž sama nedokáže sama brát papíry tohoto formátu ze zásobníku a často hlásí problémy, které ani neexistují.

Pak je tu problém se žlutou barvou. V mé práci je žlutý odstín jednou z hlavních barev, ale tiskárna tuto barvu netiskne dobře a často tak vyniknou spíše jiné barvy, jako například magenta. Proto se některé stránky musely tisknout několikrát pro docílení správného odstínu. Musím říci, že u této práce vycházel tisk nejlépe, když kromě černé barvy v toneru skoro žádné jiné nebyly. Kromě knižního bloku jsem zkoušela tisknout i přebal knihy, ovšem i přes veškerou snahu se mi nepovedlo natisknout obraz tak, aby na sebe plynule navazoval (obraz zde musel tisknout nadvakrát) a barvy taky nebyly moc vábivé. Nakonec jsem proto

nechala přebal vytisknout na digitální tiskárně. Přebal domácí výroby ale i tak můžete vidět, neboť jsem použila jak tuto verzi, tak i tu od profesionálů.

Po několika dnech tisku mohu s jistotou prohlásit, že delší dobu na této tiskárně odmítám dělat cokoli, co není obyčejný černobílý text na formátu A4.

Po vyřešení tisku přišla na řadu vazba. Jako první zde byla možnost použít vazbu lepenou, neboť díky typu tisku a rozložení stran nebyla možnost tradiční šité vazby. Ovšem lepená vazba se velice často a snadno rozpadá a jsou zde i problémy s otevíráním knižního bloku. Zvolila jsem proto japonskou vazbu, která se ale k příběhu vzhledem moc nehodí. Musel se tedy najít jiný způsob a tak přišel na řadu další experiment. Japonská vazba byla použita pouze na knižní blok, který byl následně opatřen předsádkami a kapitálkem, jako u šité vazby. Takto připravený knižní blok se zavěsil do pevných, celoplátěných desek. Kniha tedy zvenku vypadá jako klasická šitá vazba v pevných deskách. I když mám zkušenosti s knižní vazbou, nikdy jsem nezavěšovala japonskou vazbu do pevných desek. A i když jsem si napřed vyzkoušela vytvořit maketu, byla práce s výslednou knihou úplně jiná. V budoucnu se k této kombinaci japonské vazby a pevných desek vrátím, jelikož si uvědomuji chyby, kterých jsem se dopustila, a ráda bych si svou dovednost vylepšila.

Práci na knize jsem si skutečně užila a doufám, že je dobře zvládnutí i přes maličkosti a chyby, které se při tvorbě objevily.

3. VÝSLEDNÉ DÍLO

Výsledná práce v podobě 3 kusů knihy – grafického románu, má 72 stran a rozměry cca 207x274 mm. Původní formát měl rozměry 200x274 mm, ovšem kvůli vazbě se nakonec přidalo několik milimetrů navíc – ty jsou pouze pro účely vazby. Zvolený typ byl japonská vazba, která byla přizpůsobena formátu a zasazená do pevných desek se hřbetem, doplněná kapitálkem. Knižní obálka je řešena jednoduše. Jedná se o celoplátěné desky bez textu, pouze s potiskem v podobě psa. Předlohou mi v tomto případě bylo jedno z nejstarších zobrazení psa vůbec.

Samotný příběh je beze slov, avšak doplňují ho texty a úryvky z předlohy. Příběh se skládá z hlavní části mapující možnou a nepříliš šťastnou minulost psa Baskervillského. Jak se z nevinného tvora, přítele člověka, mohl stát přízrak, kterého se všichni v okolí Dartmooru obávají. V originálním díle se mnoho o psovi nedozvíme, ovšem jsou zde určité náznaky, že zvíře bylo v minulosti týrané. Odpověď je tedy vcelku prostá – člověk je tím faktorem, co stojí za touto proměnou.

To, jak se zvíře chová, ovlivňuje jeho páníček. A i když si to ne vždy uvědomujeme, můžeme zvířatům ubližovat nejen po fyzické stránce, ale i po té psychické. Ta bohužel není v dnešní společnosti vnímaná za podstatnou, i když zde vidíme zlepšení. To samé by se dalo aplikovat

i u nás – např. u šikany. Fyzická se řeší mnohem více, zatímco ta psychická je často opomíjena. Žáci sami ani nevědí a mají strach to řešit, protože na rozdíl od fyzické, ta psychická nezanechává viditelné stopy. To už ale zabíhám k jinému tématu, které pro nás není v tuto chvíli důležité. Tento příběh doplňují útržky minulosti ve formě novinových článků z doby, kdy se původní příběh odehrává a míst, která zde byla dávno předtím.

Často se setkávám s idealizací této doby, která je zachována díky kinematografii. Lidé vidí to krásné, ale skutečnosti jako nemoci, nedostatečná hygiena, chudoba, práva atd. už ne. A neboť se v originálním románu mluví o věznici v Pricetownu, rozhodla jsem se doplnit tento příběh o zmíněné novinové titulky. Jedná se o články ke dvěma případům viktoriánské éry, které měly vliv na tehdejší, ale i tu dnešní, společnost – případ Jacka Rozparovače, který měl na svědomí nemálo životů a dodnes se pouze spekuluje o pravé identitě tohoto sériového vraha (existovala dokonce i teorie, kdy měl být vrahem sám autor Sherlocka Holmese), a poté případ Kate Websterové, která měla na svědomí smrt své domácí, a který se zapsal i do novodobé historie, když až v roce 2010 našli zbývající část těla zavražděné.

Ale vraťme se ke knize. Hned na prvních stránkách se objevujeme v roce 1980, kdy se přibližně měl příběh odehrávat a zazní zde věta, která přiměla detektiva Holmese k tomu, aby se ujal případu. Poté přecházíme pár let zpět do minulosti, do dne, kdy se štěně narodilo. A od té doby se postupně dostáváme zpět do doby, kdy příběh začíná, zatímco my jsme svědky trápení nevinného tvora.

Ve výsledku tato práce ukazuje neměnnost lidské povahy. I když žijeme v moderní společnosti a máme pocit, jak vyspělí jsme na rozdíl od osob žijících celá desetiletí, ba staletí před námi, lidská povaha je stále beze změny. Stále se objevují lidé, kteří ubližují, zabíjejí tím nejhorším možným způsobem. Stále jsou tu lidé týrající zvířata. A také tu stále budou, až my dávno svět opustíme.

4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

DOYLE, A.C.; Pes Baskervillský. Dobrovský s.r.o., Praha, 2021, ISBN 978-80-277-0312-8.

HUYGE R; Umění nové doby. Odeon, Praha, 1974, ISBN 01-529-74.

Encyklopedie světového malířství. Academia, Praha, 1975. ISBN nevedeno.

Rembrant, kresby a grafiky. SNKLHU, 1955, ISBN nevedeno.

KREJČA, A.; Grafické techniky. Avetinum, 1994, ISBN 80-7151-638-3.

PEČÍRKA, J.: Josef Čapek. SNKLHU, Praha, 1961, ISBN nevedeno.

b) Internetové zdroje

FOTO: Arnold Genthe: Artur Conan Doyle, wikipedia.com, 20 [online] [cit: 27.07.2022].

Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Conan_doyle.jpg

FOTO: Maria Guagnin: Journal of Anthropological Archaeology, Jeskynní malby.

Livescience.com, 2017 [online] [cit: 27.07.2022]. Dostupné z:

<https://www.livescience.com/60982-oldest-images-of-dogs-on-leashes.html>

5. RESUMÉ

Pes Baskervillský, příběh nevyřčený is the graphic novel inspired by the original work Hound of the Baskerville by Sir Arthur Conan Doyle, the most known English writer. The main story is inspired by „the Beast“ that killed sir Baskerville at the beginning of the book. We don't know much about the hound from the book. This graphic novel shows the possible history of innocent creature growing into the aggressive beast, which the history rarely shows.

6. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Sir Arthur Conn Doyle [online]

Příloha 2

Storyboard (vlastní tvorba)

Příloha 3

Storyboard (vlastní tvorba)

Příloha 4

Zkouška tisku na plátno (vlastní tvorba)

Příloha 5

Zobrazení psa na skalním umění [online]

Příloha 6

Maketa knihy (vlastní tvorba)

Příloha 7

Vytištěné stánky knihy (vlastní tvorba)

Příloha 8

Ukázka knižního bloku , vazby(vlastní tvorba)

Příloha 9

Hotová kniha, obálka (vlastní tvorba)

Příloha 10

Přebal knihy (vlastní tvorba)

Příloha 1

1

Příloha 2

2

¹ Sir Arthur Conan Doyle – viz. internetové zdroje b)

² Storyboard – foto: autor

Příloha 3

3

Příloha 4

4

³ Storyboard – foto: autor

⁴ Zkouška tisku na plátno – foto: autor

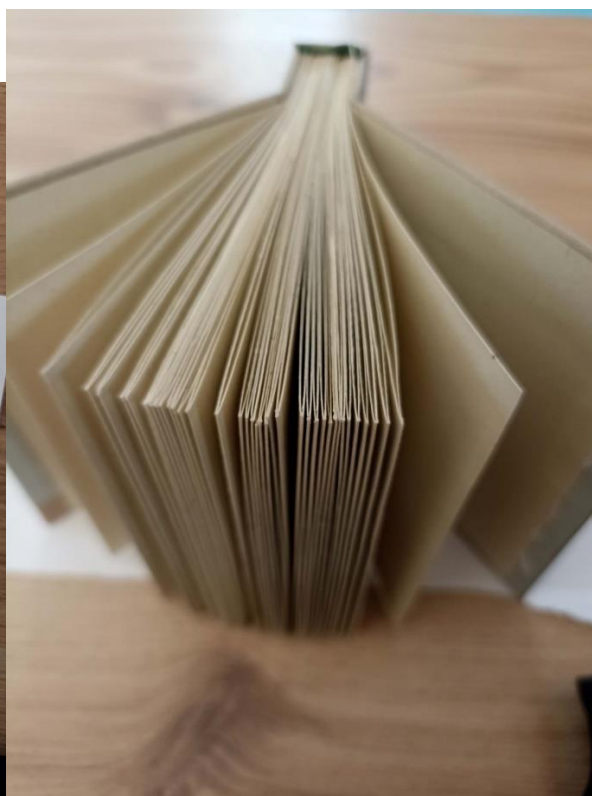
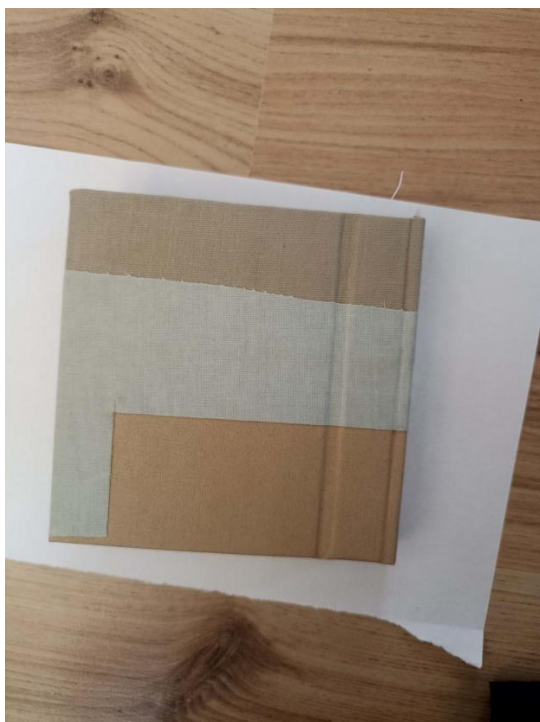
Příloha 5

5

Příloha 6

6

⁵ Zobrazení psa na skalním umění – viz. internetové zdroje b)

⁶ Maketa knihy, vazba – foto: autor

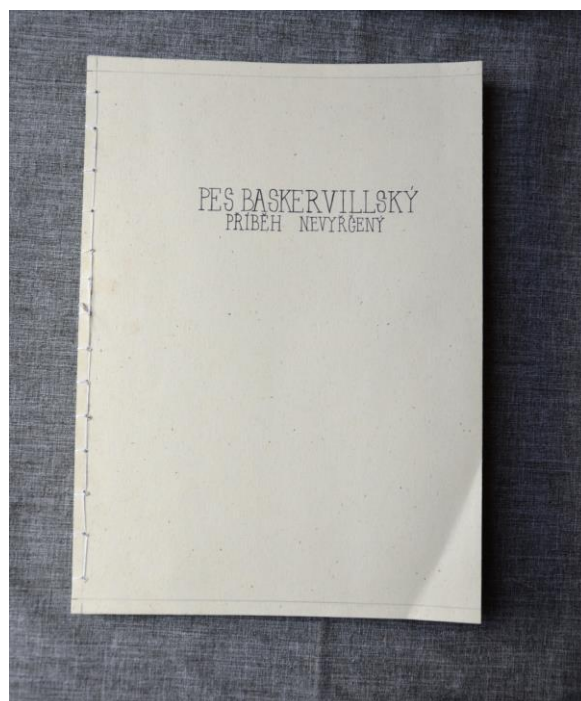
Příloha 7

7

Příloha 8

8

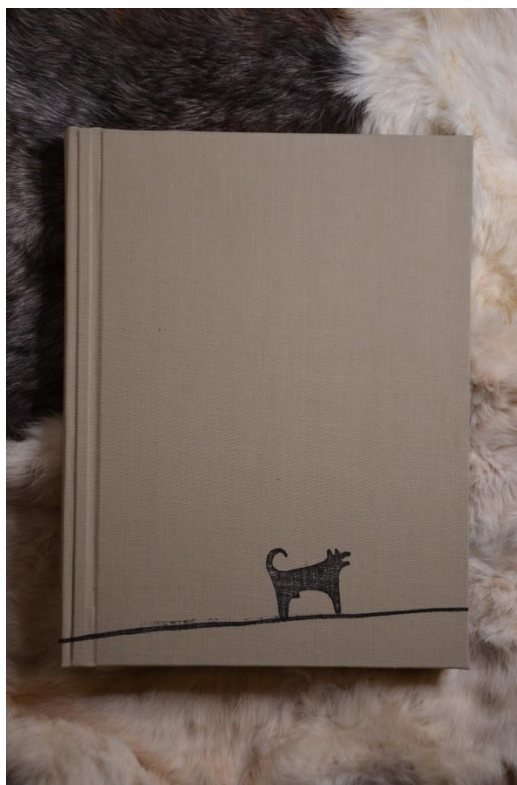

⁷ Vytiskované stránky knihy – foto: autor

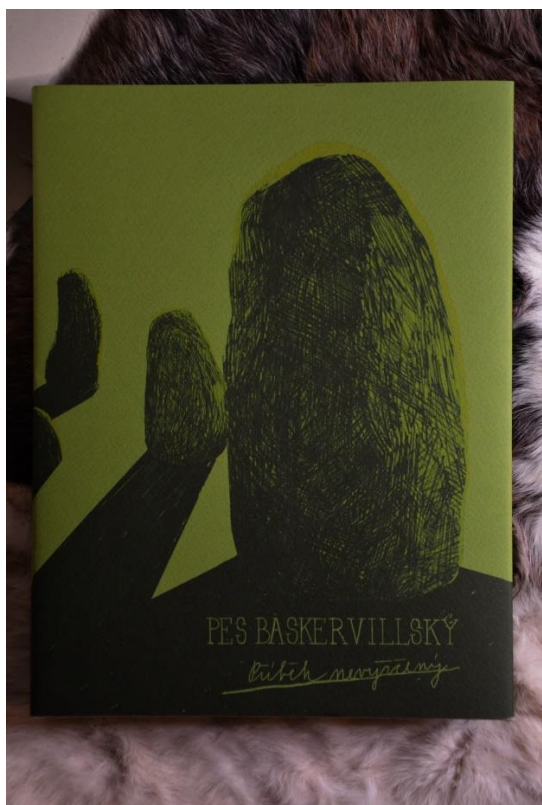
⁸ knižní blok, japonská vazba – foto: autor

Příloha 9

9

⁹ Ukázka knižní obálky – foto: autor

¹⁰ Přebal knihy – Foto a ilustrace: autor